

■ Teksti: Miki Äikäs ■ Kuvat perhoista: Harri Katajala

Lohimmies "Liffu"

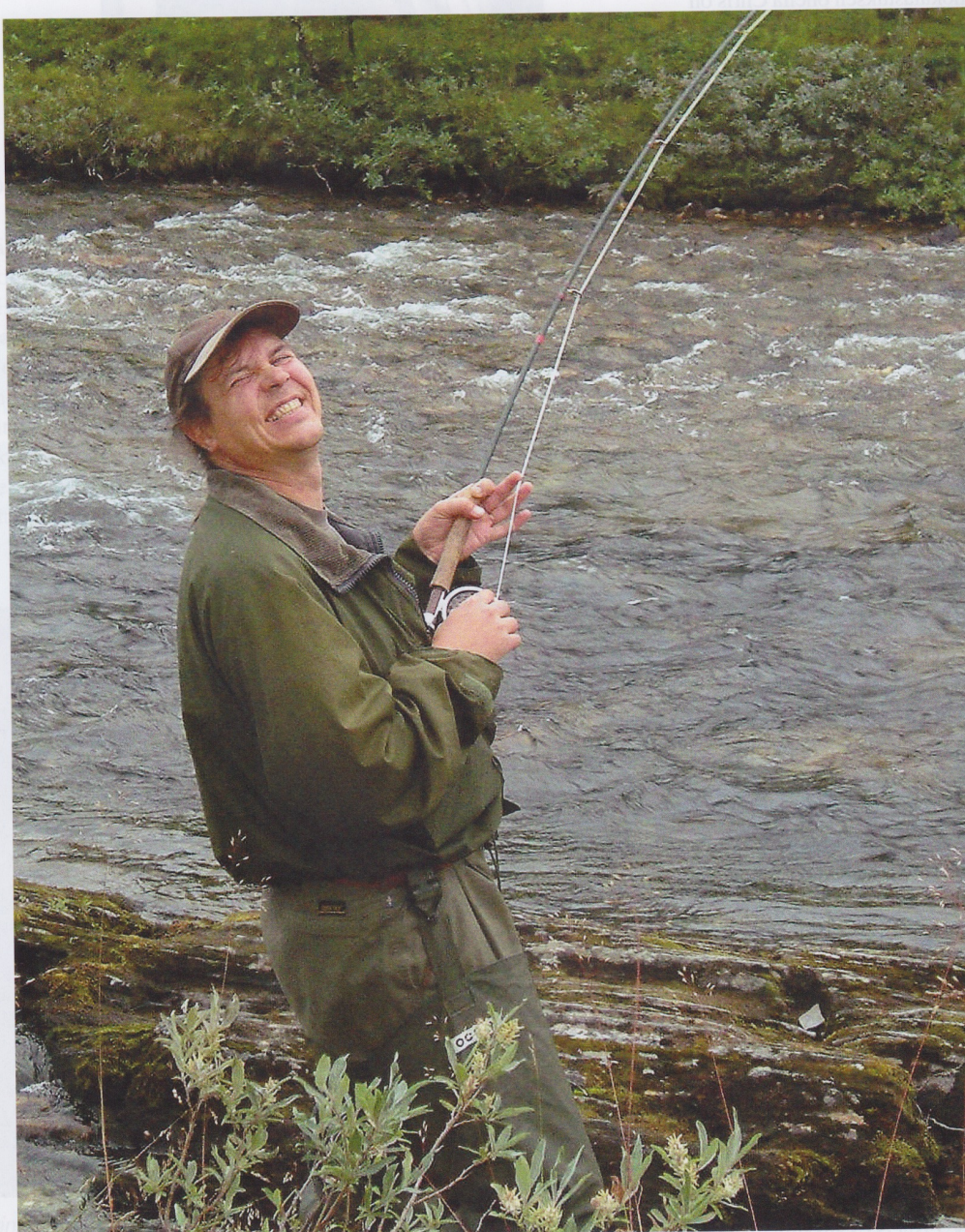
viihtyy pohjoisen joilla

”Voi helvetti, ei se ota”, manaan itsekseni niskalla. Mitä tässä pitäisi tarjota, kun ei mikään kelpaa. Luovutan ja kahlaan pois. On elokuu ja niskan kuopassa on hyvänkokoinen lohi parkissa. Sitä ollaan käyty vuoron perään yrittämässä, mutta kun ei niin ei.

Kävelen keittiölle ja samalla hetkellä kun näen Liffun terassilla huudan jo kaukaa: ”Kofflander, nyt perhot tänne!” Liffu katsoo kysyvästi ja minä selitän ongelman: ”Katsos, kun sä et kalasta, mutta jos sä menisit tonne niskalle, niin se lohi ottais saman tien. Siitä hyvästä sä annat mulle nyt perhon, jolla mä saan sen kalan.”

Liffu nousee ja hakee vanhan alumiiniaskin autosta, jossa sen vavat on edelleen putkissa. Se antaa mulle pienen 12 koon keltavihreärunkoisen perhon, jossa on oranssi runkohäkilä, jotain pyytää edessä ja näätäsiipi. Kauhasen Kojamo, totta kai! Olishan se pitänyt tajuta itsekkin. ”Sillä se tulee”, Liffu sanoo ja istuu takaisin kupin ääreen. Asia selvä.

Kävelen takaisin niskalle ja sidon pikkuperhon siiman päähän. Vähän paksu 0,40 mm:n peruke, mutta en jaksa vaihtaa. Ensimmäisen heiton aikana pinnassa pärskähtää, mutta ei ottaa. Se kävi merkkäämassa. Pitkään on turhaan tahkottu ja nyt tämä pikkuperho tuntuu ratkaisevan homman saman tien. Valmistaudun seuraavaan heittoon.

”Totinen” lohestaja Jari ”Liffu” Lifländer.

Siima oikeenee ja perho ui kalan päältä. Nyt se otti! Jukoliste, on hyvä kala. Tumma jo väriltään, mutta aika kookas kaveri. Se junnaa paikallaan hetken ja kääntyy alaspäin. Ykskätinen taipuu koko varren matkalta, mutta yhtäkkiä vapa oikeenee. Irti.

Kelaan narut sisään ja katson perhoa. "Ei se voi pysyä näin pienessä koukussa", lohdutan itseäni ja kahlaa pois. Kävelen mökille ja jo kaukaa näen Liffun omahyväisen ilmeen. Ennen kuin ehdin sanoa mitään kupin takaa kuuluu: "Mitä mä sanoin, loppu oli itsestäs kiinni." Niin oli...

Liffu palasi pohjoiseen

Jari "Liffu" Lifländer, 47, asustelee Kuusamossa ja Nuorgamissa. Itse asiassa hän on nuorgamalainen, mutta Kuusamoon hän muutti Nokialta alkuvuodesta 1998 kalastuksen, metsästyksen ja vähän töidenkin perässä. "Jos-sain heitin vitsinä, että päädyn Jäämeren rantaan. Nyt matkaa on enää 30 kilometriä", Liffu naurahtaa.

Nykyisellään hän toimittaa matkailulehteä, joka toimii Koillismaalla ja palvelee lähinnä Kuusamon ja Rukan alueen kävijöitä. Joitain vuosia sitten hän rupesi hoitamaan omistukseensa siirtynyttä Kuusingin leirintä-alueetta, joka edellisen omistajan jäljiltä oli hiipumassa. Viime kesinä camping-bisnestä ovat kuitenkin pyörittäneet Liffun vaimo Rita ja vanhin poika Jani. Jari taas itse on hoidellut Tenon Lohirantaa, jonka omistajia ovat Sakari Kuosmanen sekä NHL-kuuluisuudet Kurria, Selännetä ja Koivua myöten.

"Lohiranta on enemmän sou-tupaikka, mutta toki sitäkin la-jia olen kokeillut vaihtelevalla menestyksellä. Rytingin Matin kanssa olen harrastanut myös koskisoutua, joka on jännittä-vää ja hektistä puuhaa. Matti on

alansa taituri, joten kyydissä on aina hienoa. Sisimmässäni asuu kuitenkin pieni rannaltakalasta-ja, eikä se muuksi muutu", Liffu heittää.

"Perhokalastusurani aloitin 1980-luvun alkupuolella Haa-ramon Kaken opastuksella. Me-nimme Hevi-Kaken kanssa Noki-an Vihnusjärvelle onkimaan sala-koita kahdenkädenveheillä, kun Kake sanoi osaavansa perhostaa. Olihan se kokemus, mutta siitä poiki harrastus, joka on tuonut paljon hyvää mukanaan", Liffu toteaa.

Alkuun päästyään Liffu pa-neutui perhokalastukseen asiaan kuuluvalla vakavuudella ja Pir-kanmaan lähialueen kosket Par-kanossa ja varsinkin Herraskoski Virroilla tulivat tutuiksi.

Eka lohireissu Börssille

"Lohen perään lähdin ensim-mäisen kerran muutama vuosi harrastuksen aloituksesta ja eka reissu suuntautui Börssille Kai-nulaisen Jounin, Laineen Tapsan ja Kauhasen Karin kanssa. Ihan taimenenonginnan antamilla taidoilla olin liikkeellä ja masensi katsella, kun kaloja kävi ilmassa, mutta emme saaneet niitä otta-maan mihinkään – kunnes pai-kalle saapui Kauhanen.

Oli hienoa katsella, kun am-mattimies näytti, miten lohta ongitaan. Se syöpyi alitajuntaani ja vielä tänäkin päivänä arvostan Kauhasen Karia kovan luokan onkimiehenä ja perhonsitojana", selvittää Liffu, jolle avausretken jälkeen tulivat tutuiksi muun muassa Finnmarkin joet sekä Ylä-Teno ja Inarinjoki, jota hän esimerkiksi Lauri Syrjäsen kans-sa paljon kalasteli.

"Siihen aikaan Karigasniemes-sä ei juuri kalamiehiä ollut, joten sai aivan rauhassa touhuta omin nokkineen. Kun syksy koitti Ko-kemäenjoki ja Merikarvianjoki

olivat vuorostaan kovassa käy-tössä. Myös Kymillä käytiin, mutta se jäi pois kuvioista, kun väki siellä lisääntyi", Liffu kertoo ja mainitsee, että varsinkin Me-rikarviasta tuli hänelle kotoinen paikka. "Sielläkään ei vielä väkeä liiemmälti käynyt, joten rauhassa sai Veikon kuopalla narrata tai-menialueita ja lakseja. Oikein kadut-taa, etten ole siellä vuosien kalas-tellut", Liffu harmittelee.

LaxClubin perustajia

Liffu on tamperelaisen LaxClu-bin perustajajäseniä. Clubin myötä Reisaelva Norjassa Trom-san läänissä tuli vuosien aikana hänelle tutuksi paikaksi, josta on paljon hyviä ja ennen kaikkea hauskoja muistoja. "Meillä oli tiivis porukka silloin ensimmäisi-nä vuosina, kun aloimme Jokisen Jukan mukana kalastaa Puntan aluetta. 1990-luvun alun jälkeen pääsimme suuren työn tuloksena Rognmon maille, joista kehittyi-kin todella hyvä paikka ja vielä tänäkin päivänä se on Clubimme koti", Liffu kertoo.

Hänen mukaansa vanhemman polven clubilaisten suhde Rei-san reissuihin oli hieman erilai-nen kuin nykyään vallalla oleva. "Meillä oli muun muassa sääntö, joka kielsi viikonloppuna lohen-kalastamisen. Silloin oli aika opiskella norjaa Asveig Hassel-bergin opastuksella. Lisäksi muut elämän nautinnot olivat viikon-loppuisin pinnassa", Liffu mai-nitsee.

"Kävimme kalastamassa seitä vuonolla perhoveheillä ja suu-rin hupi oli, ehtiikö niin nopeasti strippaamaan siimaa sisään, ettei fisu ehdi ottaa. Hupia meinasi eräällä kerralla tulla myös siitä, kun Österin Ari viskasi auto-maattisesti "tuikin" nähtyään turskapytytönsä noin puolen met-rin pyöriäisen nokan eteen. On-neksi ei kuitenkaan osunut. Olisi

muuten saatu seiskatonnisen osia vähän aikaa keräillä", Liffu my-häilee.

Pääasioita noilla matkoilla oli-vat hänen mukaansa hauskanpito ja sosiaalisuus, vaikka toki niiden aikana ongittiin ja komeita lohia myös saatiin. "Reisan kalakanta ei kuitenkaan päässyt meidän takia hupenemaan. Tosin välillä joku, jonka hermo oli pettänyt, joutui viikonloppuna vetämään lohta rantaan salaa saappaan vartta pitkin", Liffu myöntää ja kertoo Clubin täyttäneen toissa kesänä 20 vuotta. "Juhlat olivat tietenkin Rognmossa. Mukavaa oli..."

Ongelle Norjaan

Nykyään Liffu viettää kesät pää-osin pohjoisessa, kuten myös suurimman osan talvea linnus-tusta harrastaen. Teno on töiden takia pääpaikka, mutta kun on-gelle lähdetään, Liffu suuntaa Finnmarkiin ja yleensä Veidne-sille. Siellä ja muilla pikkukojoilla hän viihtyy, koska niiden tarjo-amassa rauhassa on sitä jotain.

"Yleensä porukassa paniikki tiivistyy ja minä en halua kalas-sa paniikkiin. Siksi vältän ruuh-kaisia paikkoja. Tosin nykyään Veikullakin on paljon väkeä, mutta kyllä sieltä löytää tilaa, kun vähän etsii ja samalla tulee myös kalastettua enemmän ja tarkemmin", Liffu arvioi koros-taen, että kun ollaan kalassa isol-la porukalla, pitää olla maassa maan tavalla. "On todella help-poa saada huono maine suoma-laisena, jos ei osata käyttäytyä. Sama pätee kyllä Suomessakin. Lukemattomia ovat ne kalja- ja säilyketölkkit, jotka olen kalastuk-sen lomassa reppuun kerännyt", Liffu mainitsee.

Parhaat kalastustuloksensa hän kertoo saaneensa Lille Porsan-gerilta ja varsinkin mielijoeltaan Veidnesiltä. "Veikulta on myös recordilaksini, joka painoi reilu

17 kiloa ja oli 118 senttiä pitkä. Yhdenkädenvapa ja yksinkertainen majavaperho olivat aseet, joilla tämä jätti petettiin. Kalan muuten tailasi vaimoni Rita, joka usein on mukana kalassa. Toisessa kesänä oli kiinni vielä paljon isompi, mutta sille en voinut mitään ja sinne se meni", Liffu kertoo.

Kauhanen ja muut vaikuttajat

Perhokalastajana Liffussa näkyy sellaisten kavereiden kuin Kari Kauhasen, Lauri Syrjäsen ja Jyrki Melartinin vaikutus. Heistä Kauhanen avasi hänelle perhonsidonnan kokonaiskuvan ja vastaavasti kauneimmat Liffun tietämät lohiperhot sitoo Melartin. "Esimerkiksi Kauhasen Kojamo on todella loistava perho tummille asentokaloille. Sen reseptin Kari kerran 'synnytti' muutamassa minuutissa Börssin rannalla", Liffu muistelee.

Ylipäättään perhoissa yksinkertaisuus on poikaa hänen mielestään. "En usko mihinkään tarkkoihin sävyhommiin perhoissa, vaan ensisijaisesti luotan yksinkertaisuuteen ja siihen, että perhon koko on oikea. Toki sillä on merkitystä, onko perho vaalea vai tumma", Liffu painottaa.

Perhojen yksinkertaistaminen sai erityisesti potkua vuosia sitten Reisalla, kun Tapolan Jari sai reilu 15-kiloisen lohen. Illalla kala perattiin ja pää savustettiin. Jukkas Järvinen totesi siinä päätä katsoessaan: "Hei jätkät, tolla kalalla on herneenkokoiset aivot, minkä takia me tungetaan sata väriä perhoon, ei se voi ymmärtää niistä väreistä!"

"Tämän tapauksen jälkeen yksinkertaisuus on ollut minulle avainkysymys nimenomaan kalastusperhoissa", Liffu paljastaa.

Pienten perhojen käyttö Liffulle avautui, kun kerran Börssillä eräs ruotsalainen näytti hänelle todella pieniä perhoja. "Joten-

Liffu Veidnesin laksin kanssa.

kin sen kaverin perhot ja hänen tapansa kalastaa vaikuttivat minuun niin, että jossain vaiheessa kalastin paljon todella pienillä, jopa numero 16:n, perhoilla. Nytemmin olen löytänyt 'sopivan' koon eli käytän paljon 6-10 koon perhoja.

Toisaalta ruotsalainen lohenkalastuksen pioneeri Jan Johansson sanoi, että lohelle tarvitaan ainoastaan kolme erilaista perhoa useassa kokoluokassa. Se on mielestäni hyvin kiteytetty", Liffu kiittelee.

Kevyet välineet suosiossa

Liffu suosii kevyitä kalastusvälineitä ja tekee mielellään 'työnsä' yksikäsitellillä. 10-jalkainen Powell on hänen mukaansa osoittautunut loistavaksi vavaksi ja sen rinnalla kaksikäsitellisenä kulkee Sharpen 14-jalkainen bambu, joka ei ehkä ole ihan kevyt, mutta perinteisenä miehenä Liffu nauttii vavan tarjoamasta kiireettömyydestä. "Eikä lohenkalastus ole voimai-

lulaji", Liffu muistuttaa.

Hän kertoo olevansa ns. äänekäiden kelojen ystävä: Hardyt, kuten Marquis ja Perfect, lukeutuvat hänen suosikkeihinsa. "Nykykeloissa on kyllä hyvät jarrut ja ne on kevyitä, mutta silti ne ovat jotenkin heppoisen oloisia. Lisäksi minä pidän räikän äänestä", Liffu nauraa ja korostaa, että perinteisyys on muutenkin lähellä sydäntä välineasioissa - myös siimoissa.

"Tykkään kalastaa kokonaisilla siimoilla, vaikka myös ampu päille on paikkansa. Yhdenkäden Powellissa käytän pääasiassa Wulffin TT-siimaa, ja jos tarvii upotella, erilaisia uppokärkiä, kuten 200 grainista ja Minitippiä. Kaksikäsitellissä käytän perinteistä DT-narua, kelluvana tai interinä", Liffu selvittää.

Hänen mukaansa siima onkin tärkeä osa perhokalastusta, koska se vie perhon kalalle ja uittaa perhoa. "Monesti siima on se, mikä kalastaa. Siksi niissä ei kannata tinkiä ja siiman vaihto

olosuhteiden mukaan kuuluu lohenkalastukseen. Eikä kannata jämähtää kiinni pelkkää floateriin, jos järkikin sanoo, että nyt kannattaa mennä syvemmälle", Liffu painottaa.

Viihtyisä paikka

Silloin kun lähdetään kalaan, on Liffun mielestä erittäin tärkeää antaa itselleen lupa valita sellainen paikka, jossa viihtyy. Paikan rauha merkitsee hänelle itselleen paljon. "Olisi lisäksi hyvä tarkastella jokea ja pooleja, joissa aikoo kalastaa, ainakin yksi vuorokausi, ennen kuin alkaa onkia. Vuorokausi siksi, että siinä ajassa näkee tarpeelliset valon vaihtelut ja kalojen liikkeet sekä sen, mihin aikaan tulee mahdollisia uusia kaloja. On turha piiskata itseään rikki oudolla joella ainoastaan huomatakseen kalastaneensa väärässä paikassa", hän opastaa.

Vaikkei Liffu ole mikään himokahlaaja, ei sitä hänen mielestään pidä liiaksi välttääkään. "Varsinkin kalastajatonta poolia korkatessa on kuitenkin erityisen tärkeää olla kahlaamatta syvälle ja kalastaa heitto loppuun eli rantaan saakka", Liffu neuvo.

Kalansaannin kannalta tärkeintä hänen mielestään on sijoittautuminen oikein kalaan nähden kahlaamalla ja sitten heitto oikeassa kulmassa. "Kalan sielunelämähän perustuu kolmeen pääasiaan: itsesuoje-luvettiin, suvun jatkamiseen ja ruokailuun. Omasta mielestäni näihin seikkoihin perustuu myös lohen otti", Liffu pohtii.

Oman kalastuksensa hän sanoo perustuvan siihen, että hän yrittää tuoda perhon lohelle huomaamatta virran mukana ja vetää sitten perhon nopeasti kalan edestä 'karkuun'. "Se laukaisee lohen saalistus- tai puolustusrefleksin. Lyhyt miettimisaika kalalle lisää onnistumisprosenttia. Ja tietenkin jos samassa paikassa kalastaa useampi kaveri, heidän erilaiset

tapansa tarjota perho kalalle lisäävät kalansaamisen mahdollisuuksia", Liffu selvittää.

Tästä saatiin hyvä esimerkki Pyssyjoella joskus 1990-luvulla, kun Liffu oli hyvän ystävänsä Jukkis Järvisen kanssa siellä linjoilla kalassa. Paikalla oli heidän lisäksi muutama muukin suomalainen, ja kun muut pyytivät tyhjää, Jukkis veti joka laskulla kalan.

"Vasenkätsenä, mutta oikealta puolelta heittäväänä väkkäränä Jukkis sai siiman jotenkin lentämään eri kulmassa jokeen ja perho lähti pyytämään heti pudottuaan. Lisäksi siima veti eri tavalla kuin meillä muilla. Niin Jukkis sai monta kalaa siitä paikasta suurimpien ollessa yli kymppin lakseja. Toiset polttivat hihansa siinä vaiheessa, kun Järvinen rupesi pistämään kaloja takaisin jokeen. Perhona oli muuten Kalkkisten Haalee kaksiaara, koossa 4. Samaa perhoa minäkin tarjosin, mutta Jukkisen uitto oli tehokkaampi", Liffu myöntää.

Perhon valinnassa pitäisi Liffun mielestä luottaa omaan vaistoonsa, koska hommassa ei ole kyse mistään ydinfysiikasta. "Toissa suvena kuuntelin Tenolla, kuinka kalastajat vanhoivat tietyn perhon nimiin. Päätin heti silloin, etten heitä särkillä kahta kertaa peräkkäin samaa perhoa ja aivan samanlailla sain kaloja", Liffu kertoo.

Kalalle Norjaan

Liffu pitää Tenon Siirin särkkää muuten hienona kalapaikkana, mutta yleensä saatavan kalan koko ei vastaa siellä paikan muita ominaisuuksia. "Tarkoitin tällä sitä, että kun joki on iso ja yleensä tuulee paljon, olisi hyvä käyttää kahdenkädenvapaa, mutta kun kalat ovatkin suurimaksi osaksi tittejä, yksikäinen olisikin mukavampi. Tämä onkin yksi syy, minkä takia suuntaan kalalle Norjaan. Joet ovat siellä helpommin hallittavissa", Liffu arvioi.

"Monilla kynnys siirtyä Norjan puolelle on kuitenkin iso. Tämän takia esimerkiksi norjanpuoleisella Tenolla on hyviä paikkoja, eikä väkeä läheskään niin paljoa kuin Suomen rannoilla. Myös Finnmarkissa olisi paljon hienoja pikkujokia, joita kannattaisi katsastaa, mutta se vaatii viitseiäisyyttä ja myös enemmän aikaa, jota nykyihmisiltä ei tahdo löytyä. Sen takia massa kertyy tunnettuihin ja helppoihin paikkoihin", Liffu toteaa.

"Arvostan Liffun korkealle"

Jutun kirjoittajana haluan vielä korostaa, että arvostan Liffua lohestajana todella korkealle. Häneltä olen saanut opastusta monissa lohestukseen liittyvissä asioissa.

Liffu iskosti päähäni ajatuksen rennosti ottamisesta lohijoella. Välillähän sitä jokainen sortuu liialliseen kaahottamiseen, mutta silloin kun kone käy liian kovilla kierroksilla, muistelen aina Liffun kommenttia "kaloja ne vaan on". Sillä saa yleensä kierrokset alas. Toinen Liffun suusta usein kuultu lausahdus on "lohta ei anneta, se otetaan". Siinäpä meille jokaiselle pähkinä purtavaksi.

Liffu on kehitellyt myös yhdessä Jyrki Melartinin kanssa idean perinteisten perhojen kalastuskilvasta. Siinä olisi kaksi perhoa ja kaksi jokea. Kuusingilla ongittaisiin perinteisellä Bridgellä ja Tenolla Kummelilla. Se, joka todistettavasti saisi isoimman taimenen Bridgellä tai Kummelilla suuren lohen Tenosta, saisi kiertopalkinnon vuodeksi. Perhojen pitäisi olla tunnistettavasti mainitut ja saalis-kuvakin olisi hyvä olla. Jos joku tällaiseen kisaan haluaa tulevana suvena osallistua, niin syksyllä kauden päätyttyä tulokset voisi ilmoittaa herroille itselleen tai allekirjoittaneelle. ➔

Kauhasen Kojamo

- **Koukku:** nro 8, kaksiahaarainen.
- **Hela:** hopea.
- **Pyrstö:** fluorivihreä silkki.
- **Kierre:** hopea.
- **Runko:** alle litteä hopea, päälle fluorivihreä silkki.
- **Runkohäkilä:** 3. kiertteestä oranssi kukko puolitetuna.
- **Kurkkuhäkilä:** peltoppy.
- **Siipi:** näätä (pitkä).
- **Pää:** musta.

Majava-perho

- **Koukku:** nro 2, yksihaarainen.
- **Hela:** hopea.
- **Pyrstö:** ruskea rämemajava.
- **Vyö:** fluorioranssi villa dubattuna.
- **Kierre:** hopea.
- **Runko:** ruskea rämemajavan pohjavilla dubattuna.
- **Kurkkuhäkilä:** ruskea rämemajava.
- **Siipi:** ruskea rämemajava.
- **Pää:** musta.

Kauhasen Kojamo

Majavaperho

